

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1666

Vragen van de leden **Van der Linde**, **Neppérus** en **Van Oosten** (allen VVD) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het bericht dat de gemeenten de macronorm voor OZB-stijging weer overschrijden* (ingezonden 6 maart 2015).

Antwoord van Minister **Plasterk** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 23 maart 2015)

Vraag 1

Klopt de berichtgeving dat gemeenten de macronorm van 3% stijging van de onroerendezaakbelasting (OZB) overschrijden?¹

Antwoord 1

Op basis van de gegevens zoals de Vereniging Eigen Huis deze heeft gepresenteerd lijkt dat het geval. Er is echter afgesproken met de koepels en belangenorganisaties om bij de beoordeling van de ontwikkeling van de lokale lasten te kijken naar de cijfers die worden gepresenteerd door onderzoeksinstituut COELO in de Atlas van de lokale lasten. Deze cijfers worden eind maart bekend gemaakt.

Vraag 2

Deelt u de mening dat dergelijke overschrijdingen onwenselijk zijn en dat de gezamenlijke gemeenten de OZB niet onbeperkt mogen laten stijgen? Hoeveel keer is deze macronorm overschreden en niet gehandhaafd?

Antwoord 2

In het rapport evaluatie systematiek macronorm onroerende zaakbelasting dat ik op 15 september 2014 naar uw Kamer zond is reeds medegedeeld hoe vaak de macronorm is overschreden en wat hiervan de gevolgen zijn geweest.²

Rapport evaluatie systematiek macronorm onroerende zaakbelasting, blz 6: «In 2008, 2012 en 2013 is de macronorm overschreden. Naar aanleiding de overschrijding in 2008 is, na het Bofv, besloten geen correctie door te voeren op het Gemeentefonds. Daarentegen is besloten om de overschrijding van

¹ <http://www.rtlnieuws.nl/nieuws/binnenland/ozb-door-het-plafond-huizenbezitter-betaalt-opnieuw-meer>

² TK 2014–2015, 34 000B, nr. 5

2008 mee te tellen bij het bestuurlijk oordeel over de opbrengstontwikkeling van 2009. In 2009 werd de macronorm niet overschreden.

Naar aanleiding van de overschrijding in 2012 is er door het Rijk besloten tot het in mindering brengen van de overschrijding op de ruimte voor 2013. Op grond van deze bestuurlijke afspraak en de macronorm van 3,0% mocht de totale OZB-opbrengst in 2013 niet hoger mogen zijn dan € 3,3264 miljard. De macronorm werd in 2013 overschreden. Dit zou ook het geval zijn geweest als er geen correctie op het maximale stijgingspercentage was toegepast voor de eerdere overschrijding in 2012. Op het Bofv van voorjaar 2013 is besloten dat het bedrag van de overschrijding in mindering wordt gebracht op wat in 2014 aan maximale stijging gerealiseerd mag worden. Daarnaast is afgesproken de systematiek van de macronorm te evalueren.»

In 2014 is de macronorm ook overschreden. In de begeleidende brief bij het rapport evaluatie systematiek macronorm onroerende zaakbelasting is daarover geschreven: «Vooral met het oog op de omvangrijke decentralisaties per 2015 heeft het kabinet besloten om dat jaar met een schone lei te beginnen. Dat betekent dat de overschrijding van de macronorm OZB in 2014 met € 11 miljoen niet in mindering wordt gebracht op de macronorm voor 2015.»

In totaal hebben gemeenten dus in de afgelopen 7 jaren 4 maal niet voldaan aan de bestuurlijke afspraak om de opbrengst van de OZB maximaal te laten stijgen met het vooraf vastgestelde percentage. Daarvoor zijn diverse redenen aan te wijzen die zijn gewogen tijdens het bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) en hebben geleid tot de uitkomsten zoals hiervoor in de citaten weergegeven. In de overige 3 jaren van het bestaan van de macronorm was er sprake van onderschrijding van de norm; gemeenten lieten in die jaren een lagere OZB-opbrengst stijging zien dan het maximum dat was afgesproken. Deze ruimte onder de norm is niet verdisconteerd in de norm voor de jaren daarna.

Daarbij is het cumulatieve saldo van onder- en overschrijdingen in de jaren 2008–2014 zeer beperkt geweest. Op macroniveau ging in die 7 jaren het per saldo om een overschrijding van zo'n 10 miljoen euro op een bedrag van nagenoeg 22,5 miljard euro aan onroerende zaakbelasting.

Vraag 3

Hoe wordt voorkomen dat de macronorm wordt overschreden? Hoe verhoudt zich de autonomie van lokale overheden met uw macro-verantwoordelijkheid?

Antwoord 3

Het al of niet overschrijden van de macronorm is een verantwoordelijkheid van de gemeenten tezamen. U noemt terecht hun autonomie, daar is dit zeker onderdeel van. Zoals reeds eerder gesteld wordt de ontwikkeling van de lokale lasten in verhouding tot de macroverantwoordelijk van het Rijk op dit terrein besproken tijdens het Bofv dat jaarlijks in het voorjaar en vlak voor Prinsjesdag wordt georganiseerd.

Vraag 4

Welke andere maatregelen kunt u nemen om de OZB-stijging echt te gaan beperken tot de afgesproken norm? Op welk termijn verwacht u hier een oplossing voor?

Antwoord 4

Zoals gezegd wordt de ontwikkeling van de lokale lasten besproken tijdens het Bofv. Daarbij zal, conform de spelregels die we daarover met de VNG hebben afgesproken, eerst geanalyseerd worden wat de oorzaak of oorzaken zijn van de mogelijke overschrijding. Die analyse vormt de basis voor de bestuurlijke weging van de overschrijding. Op de uitkomsten daarvan wil ik niet vooruitlopen.